

Aðalfundur LÍ að Hólum 22.-23. ágúst

Ungir læknar endurheimtir í friði og ró

– Veðurbliðan var í aðalhlutverki og ríkti bæði innandyra og utan

SKAGAFJÖRÐURR SKEIN við sólu meðan aðalfundur Læknafélags Íslands stóð yfir að Hólum í Hjaltadal. Starfshópar lágu úti á túni við störf sín og það var með naumindum að hægt væri að draga menn inn úr sólinni til að sinna fundarstörfum. Kannski var það þess vegna sem þau gengu fljótt og vel fyrir sig og almennur friður og eindrægni einkenndi aðalfundinn. Eða var það kannski bleikjan sem fram var borin?

Fundurinn fór fram samkvæmt settum reglum og hófst laust upp úr hádegi föstudaginn 22. ágúst með ávarpi Sigurbjörns Sveinssonar formanns. Þar ræddi hann nokkuð um skattamál og afkomu lækna og fagnaði því að stjórnvöld skuli vilja ýta undir frjálsan atvinnurekstur og örva framtak einstaklinganna til að sjá sér farborða. Einnig drap hann á þá umræðu sem verið hefur í gangi um lyfjakostnað og þá nýlundu að læknar séu kallaðir til ábyrgðar á því að hann þenjst út. Auglýsti hann eftir faglegru og mál-efnalegri umræðu um þennan sem og aðra þætti heilbrigðismála sem læknar væru fúsir til að taka þátt í.

Að loknu ávarpi formanns steig Jón Kristjánsson heilbrigðisráðherra í pontu. Hann fagnaði því að fá tækifæri til að ávarpa lækna, ekki síst svo nærri æskustöðvum sínum. Hann sagði frá því að þegar hann kom í ráðuneytið hefði maður gengið undir manns hönd að vara hann við læknum og þeirra véla-

brögðum. Hann hefði hins vegar átt við þá afar ánægjulegt samstarf sem hann vildi gjarnan auka.

Ráðherra fór yfir sviðið eins og það blasir við honum úr ráðuneytinu og drap á þá þætti heilbrigðismála sem hæst ber um þessar mundir. Ekki sagði hann miklar fréttir en boðaði þó að á næstunni yrðu teknar ákvarðanir um sjálfstæðan rekstur heilsugæslulækna á grundvelli viljayfirlýsingar hans frá því í fyrrahaust. Einnig greindi hann frá því að nú væri unnið að smíði tveggja frumvarpa sem snerta lækna, annars vegar endurskoðun á lögum um heilbrigðisþjónustu og hins vegar frumvarp til laga um réttindi og skyldur heilbrigðisstétta.

Að ávarpi ráðherra loknu gafst fundarmönnum tækifæri til að varpa fram fyrirspurnum og var greinilegt að ýmislegt lá læknum á hjarta. Það var til dæmis spurt hvort boðuð endurskoðun á lögum um heilbrigðisþjónustu þýddi að læknaölgin féllu úr gildi og hvort læknar fengju að hafa hönd í bagga með þeirri endurskoðun. Ráðherra svaraði því til að frumvarpsmíðin færi fram í starfshópi en þegar hann lyki störfum yrði frumvarpið lagt fram til almennrar umfjöllunar.

Mest var þó spurt um þróun Landspítalans. Læknar auglýstu eftir stefnu varðandi hlutverk spítalans, hvaða starfsemi þar skuli fara fram, hvort ætlunin

Það er engin þörf að kvarta þegar blessuð sólin skín voru eiginlega einkunnarorð aðalfundarins á Hólum.

Pröstur
Haraldsson

væri að efla rannsóknar- og kennsluhlutverk hans og síðast en ekki síst hvað liði þeirri fyrirætlan að sameina spítalann á einum stað. Ráðherra svaraði því til að nú væri nefnd á hans vegum að semja við Reykjavíkurborg um skipulagsmál við Hringbraut. Á hann von á skýrslu frá þeirri nefnd á næstu vikum en þá kemur að ákvarðanatöku um framtíðaruppbyggingu spítalans.

Blómlegur hagur

Þegar ráðherra hafði kvatt fundarmenn tóku við almenn aðalfundarstörf. Forsvarsmenn hinna ýmsu nefnda og ráða gáfu skýrslur um starfsemina og þar var flest með ágætum. Hagur félagsins er blómlegur þótt hagnaður sé eitthvað minni en árið 2001 og það sama má segja um Læknablaðið, Fræðslustofnun lækna og Orlofssjóð. Og það sem kannski er gleðilegast: Lífeyrissjóðurinn er að rétta úr kútnum eftir nokkur mögur ár eins og víðar á fjármálamörkuðum heimsins. Eignir hans jukust á árinu og ávöxtunin nam um 7 af hundraði sem telst víst gott á þessum síðustu og verstu tímum.

Arnór Víkingsson formaður Fræðslustofnunar greindi frá starfi vinnuhóps sem settur var á laggirnar í kjölfar umræðu um símenntun lækna sem varð á síðasta aðalfundi. Hópurinn er að semja tillögur að reglum um skráningu á símenntun lækna en hún er langt í frá einfalt mál. Mikill munur er á því hvernig staðið er að slíkri skráningu milli landa og eru í það minnsta þrjú meginkerfi í gangi í Evrópu, Bandaríkjunum og Kanada. Þarna þarf að finna einhvern meðalveg sem hentar íslenskum læknum og nýtist þeim jafnframt á erlendum vettvangi. Um þetta verður fjallað áfram í hópnum og vonandi gefst kostur á því að gera þessu brýna máli nánari skil hér í blaðinu á næstunni.

Ástríður Stefánsdóttir greindi frá umræðum í

starfshópi sem fjallar um kynningar lækna á starfsemi sinni með rafrænum hætti. Þarna er verið að bregðast við þróun netsamskipta og þeim margvíslegu freistingum og gildrum sem þar eru lagðar fyrir siðprúða lækna. Leiðarljósið í þeirri umræðu er að lækningar séu hvorki verslun né viðskipti og því hljóti að gilda sérstakar reglur um það hvernig þær eru fram settar í netheimum. Um þetta verður áfram fjallað á vettvangi læknasamtakanna eins og um skráningu símenntunar en fundurinn ályktaði ekki um þessi mál.

Óbreytt stjórn

Ályktanir fundarins eru tíundaðar í lok þessarar samantektar en lagabreytingar voru í algeru lágmarki á þessum fundi. Þó ber að geta þeirra tíðinda að Félag ungra lækna var tekið aftur inn í Læknafélag Íslands eftir skamma fjarvist en ungir læknar gengu úr heild-

Fundað undir vegg skólakússins á Hólum.

Til vinstri er Sigurbjörn formaður í pontu með ráðherra sér á hægri hönd.

Gestur fundarins var Jesper Poulsen formaður Danska læknafélagsins.

arsamtökunum vegna óánægju með kjarasamningana sem voru gerðir vorið 2002. Af þeim sökum þurfti að breyta ákvæðum um stjórnarkjör í lögum LÍ og birtist 9. greinin hér með áorðnum breytingum.

9. gr.

Skipan og kjör stjórnar

Stjórn félagsins skipa tíu menn, formaður, ritari, varaformaður, féhirðir og sex meðstjórnendur. Formenn Félags íslenskra heimilislækna, Sérfræðingafélags íslenskra lækna og Félags ungra lækna eru sjálfkjörnir meðstjórnendur. Þrír meðstjórnendur eru kosnir á aðalfundi úr hópi félagsmanna. Stjórnarmenn skulu vera frá a.m.k. tveimur aðildarfélögum.

Formaður, ritari, varaformaður og féhirðir skulu kosnir hver fyrir sig til tveggja ára í senn. Annað árið skal kjósa formann og féhirði, en hitt árið ritara og varaformann. Séu fleiri en tveir í framboði og falli atkvæði að jöfnu, skal kjósa aftur milli þeirra tveggja, sem flest atkvæði hlutu. Falli atkvæði aftur að jöfnu, eða hafi tveir verið í kjöri og atkvæði fallið að jöfnu, skal hlutkesti ráða. Þrír meðstjórnendur skulu kosnir til eins árs í senn. Verði atkvæði jöfn við kjör þeirra, skal hlutkesti ráða.

Ef atkvæði falla jöfn í atkvæðagreiðslu stjórnar skal atkvæði formanns ráða.

Kjósa skal tvo skoðunarmenn og einn til vara úr hópi félagsmanna til eins árs í senn.

Samkvæmt lögum félagsins áttu formaður, gjaldkeri og tveir meðstjórnendur að ganga úr stjórn. Þeir gáfu allir kost á sér til endurkjörs og er stjórnin því óbreytt en hún er þannig skipuð:

Sigurbjörn Sveinsson formaður

Jón Snædal varaformaður

Hulda Hjartardóttir ritari

Birna Jónsdóttir gjaldkeri

Ófeigur Þorgeirsson meðstjórnandi

Páll H. Möller meðstjórnandi

Sigurður E. Sigurðsson meðstjórnandi

Sigurður Björnsson meðstjórnandi

Þórir B. Kolbeinsson meðstjórnandi

Oddur Steinarsson meðstjórnandi.

Þrír þeir síðastnefndu eru formenn Sérfræðingafélags íslenskra lækna, Félags íslenskra heimilislækna og Félags ungra lækna.

Loks ber þess að geta að aðalfundurinn samþykkti að hækka félagsgjaldið um 10 af hundraði, eða úr 55.000 krónum á ári í 60.500 krónur.

Þarf nýja læknadeild?

Að vanda var boðið til málþings á laugardagsmorgninum. Þar voru tvö málefni til umræðu. Fyrst hélt **Jesper Poulsen** formaður Danska læknafélagsins

afar fróðlegt erindi um öryggi sjúklinga í hinu hættulega heilbrigðiskerfi og verða því gerð betri skil í næsta blaði. Hitt umræðuefnið var Læknadeild Háskóla Íslands og samstarf hennar og lækna. Kveikjan að þeirri umræðu var stjórnarfundur LÍ að Hótel Rangá – Rangárfundurinn – þar sem þeirri hugmynd var varpað fram hvort tímabært væri að setja á lagginnar nýja læknadeild til þess að veita þeirri gömlu aðhald og skerpa undir kötlunum sem sumum finnst vera orðnir heldur kraftlitlir.

Frummælendur voru **Stefán B. Sigurðsson** núverandi forseti læknadeildar, **Reynir Tómas Geirsson** fyrrverandi deildarforseti sem reyndar flutti einnig fyrirlestur **Kristjáns Erlendssonar** varaforseta deildarinnar sem var forfallaður, **Ófeigur Þorgeirsson** stjórnarmaður í LÍ og **Oddur Steinarsson** formaður Félags ungra lækna.

Hafi einhver átt von á því að menn rykju saman í illindum hefur sá hinn sami orðið fyrir vonbrigðum. Umræðan var hin fróðlegasta og afar málefnaleg. Fulltrúar deildarinnar greindu frá því sem helst hefur verið á döfinni í læknadeild að undanfögnu og bar þar hæst nýja aðferð við inntöku nemenda og breytta námskrá sem tekur gildi á næstu þremur árum. Stefán deildarforseti greindi einnig frá umræðum sem verið hafa innan veggja Háskóla Íslands um skipulagsmál, meðal annars um að sameina allar heilbrigðisdeildir í einn heilbrigðisskóla sem yrði hluti af Háskólanum en með aukið sjálfsforræði. Allt er þó enn óráðið í þeim efnum.

Fundarmenn og frummælendur úr röðum óbreyttra lækna gagnrýndu einkum að deildin væri stíf og þunglamaleg og að langan tíma tæki að koma breytingum í gegn þótt þær væru orðnar mjög aðkallandi úti í samfélaginu. Var því beint til deildarinnar hvort ekki væri hægt að tryggja örari mannaskipti í kennarastöðum, til dæmis með því að gefa mönnum kost á að helga sig rannsóknnum. Fulltrúar læknadeildar svöruðu því til að þetta væri vissulega til umræðu en

Þau báru hitann og þungann af skipulagningu fundarins, frá vinstri: Gunnar Ármannsson, Margrét Aðalsteinsdóttir og Sigurbjörn Sveinsson.

stjórnendur ættu erfitt um vik að hreyfa menn til vegna ákvæða um fastráðningu og jafnvel æviráðningar kennara.

Ljóst var af þessum umræðum að fullur vilji er til þess innan læknadeildar að fylgjast með breytingunum sem verða úti í samfélaginu og laga námið að því. Hins vegar mátti merkja á þeim að oft hamlaði regluveldi Háskólans því að hægt væri að ráðast í brýnar umbætur. Enginn gaf sig fram á fundinum sem kominn er að því að stofna nýja læknadeild og raunar virtust fundarmenn almennt sammála um að enginn grundvöllur væri fyrir henni. Hins vegar sagði Jón Snædal að hugmyndin væri góð, það sýndi umræðan sem hún hefði hrundið af stað. Það væri hins vegar ekkert keppikefli að framkvæma hana. En læknadeild þarf aðhald og það stæði engum nær en læknum að veita henni það. Og að sjálfsögðu lauk þessum umræðum með heitstrengingum um að tala meira saman í framtíðinni.

Vesturfarasetrið á Hofsósi var skoðað í krók og kring undir leiðsögn forstöðumannsins, Valgeirs Þorvaldssonar á Vatni.

Ályktanir aðalfundar Læknafélags Íslands

Í júlíhefti Læknablaðsins eru birtar tillögur til ályktana á aðalfundi sem þá voru framkomnar. Sumar þeirra voru samþykktar óbreyttar og vísast um þær til síðasta blaðs en hér að neðan eru birtar þær ályktanir sem breyttust í meðförum aðalfundar eða voru lagðar fram á fundinum sjálfum.

Þrengt að sjálfstæðri starfsemi lækna

Aðalfundur Læknafélags Íslands, haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 22. til 23. ágúst 2003, lýsir áhyggjum sínum yfir tilhneigingu stjórnvalda að þrengja stöðugt möguleika lækna á sjálfstæðri atvinnustarfsemi.

Fundurinn minnir á stefnu Læknafélags Íslands, sem ítrekuð var á aðalfundi félagsins 2001:

- „– að lækna séu frjálssir að því að stunda lækningar í eigin atvinnurekstri utan sem innan sjúkrahúsanna án annarra takmarkana en þeirra, sem faglegar kröfur eða samningar við stjórnendur stofnana leyfa. Grundvöllur þessa er, að sjúkratryggðir njóti jafnræðis, hvort sem þeir fá lækniþjónustu á sjúkrahúsi eða utan þess og njóti tryggingaverndar Tryggingastofnunar ríkisins.
- að lækna njóti jafnræðis á vinnumarkaði og í atvinnurekstri og að ákveðnar sérgreinar lækniþjónustur svo sem heimilislækningar séu ekki nánast útilokaðar frá verktöku fyrir sjúkratryggingarnar eins og nú er raunin.“

Tölvusamband lækna og sjúklings

Aðalfundur Læknafélags Íslands haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 22. og 23. ágúst 2003 felur stjórn Læknafélags Íslands að mynda starfshóp sem mótar tillögur um hvernig nýta megi tölvusamband og símtöl á sem hagkvæmasta og öruggasta máta í samskiptum lækna og sjúklings.

(Greinargerð er óbreytt frá því í júlíhefti Læknablaðsins.)

Öryggismál sjúklinga

Aðalfundur Læknafélags Íslands, haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 22. til 23. ágúst 2003, felur stjórn félagsins að móta stefnu í öryggismálum sjúklinga. Stjórnin leggi fram tillögur að stefnu fyrir formannafund LÍ 2004.

Klínísk upplýsingatækni

Klínísk upplýsingatækni, fyrst og fremst rafræn sjúkraskrárkerfi og lyfjaumsýslukerfi, eru lykilverkfæri við að tryggja öryggi sjúklinga og styðja markvissa og hagkvæma meðferð.

Aðalfundur Læknafélags Íslands, haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 22. til 23. ágúst 2003 skorar á stjórnvöld að tryggja nú þegar fjárveitingu til uppbyggingar og samræmingar slíkra kerfa á heilbrigðisstofnunum í samræmi við stefnumótun heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytis í upplýsingamálum.

Styrkur til rannsókna

Að lokum samþykkti fundurinn eftirfarandi tillögu sem borin var fram að félögum úr Félagi kvenna í læknafélagi. Með henni fylgdi lýsing á rannsókn sem hafin er í fjórum Evrópuríkjum – Svíþjóð, Noregi, Íslandi og Ítalíu – á heilsufari og starfsaðstöðu lækna á fjórum háskólasjúkrahúsum. Rannsóknin mun standa yfir í fimm ár og hefur Evrópusambandið heitið að styrkja hana með sex milljónum evra. Ályktun aðalfundar var á þessa leið:

Aðalfundur Læknafélags Íslands, haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 22. til 23. ágúst 2003, telur brýnt að rannsókn sú sem að ofan er lýst á heilsu og starfsaðstöðu íslenskra lækna verði gerð. Fundurinn samþykkir að veita allt að tveggja og hálfir milljónar króna styrk til verkefnisins á tveimur árum og styðja auk þess alla framkvæmd þess sem frekast er kostur með afnotum af starfsaðstöðu félagsins.